

Moianès

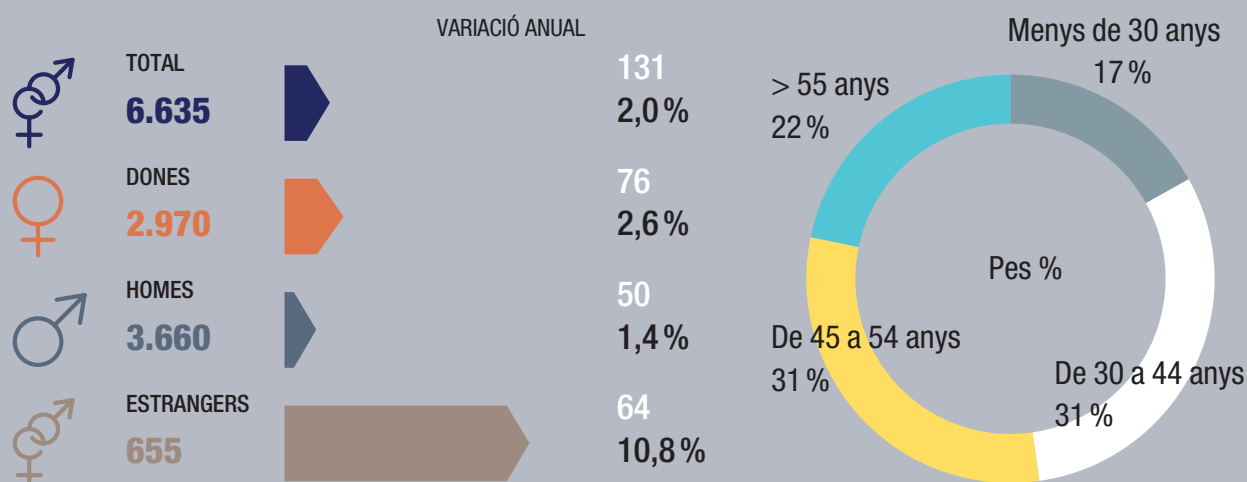

Resum executiu

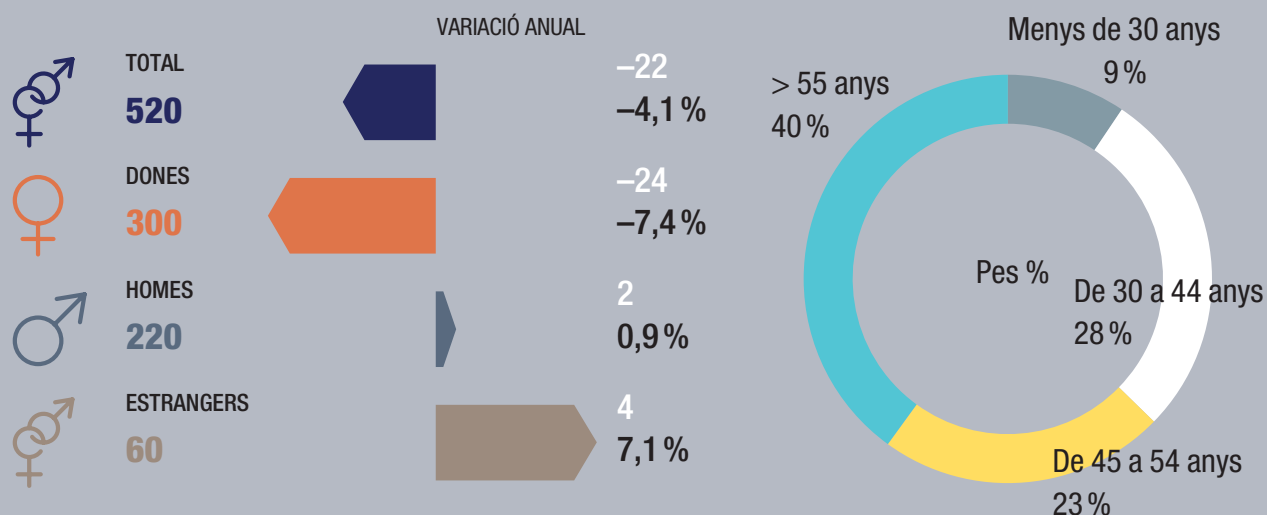
La comarca del Moianès, que s'havia mostrat com una de les més resilients durant la crisi de la covid-19, mostra signes de desacceleració en alguns indicadors socioeconòmics en aquest any 2022. No és el cas del nombre d'aturats registrats, que ha caigut el $-4,1\%$ ($-4,3\%$ a la província), especialment entre les dones ($-7,4\%$) i entre els joves menors de 30 anys ($-22,2\%$). Es consolida com una de les comarques amb la incidència de l'atur més reduïda, amb una taxa d'atur del $7,3\%$, dos punts per sota de la demarcació ($9,3\%$).

L'ocupació registrada resident a la comarca ha pujat un $2,0\%$, per sota de la variació provincial ($2,6\%$). En canvi, l'evolució positiva dels llocs de treball localitzats es frena i registra un tímid descens ($-0,2\%$), que contrasta amb la dinàmica positiva de la demarcació ($3,0\%$), degut a la caiguda del treball assalariat ($-0,3\%$). El comerç al detall i a l'engròs són de les poques activitats en què creixen de forma destacada els llocs de treball en aquest darrer any. La variació del nombre d'empreses resulta positiva, amb un increment del $0,7\%$ ($0,1\%$ a la província).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2022

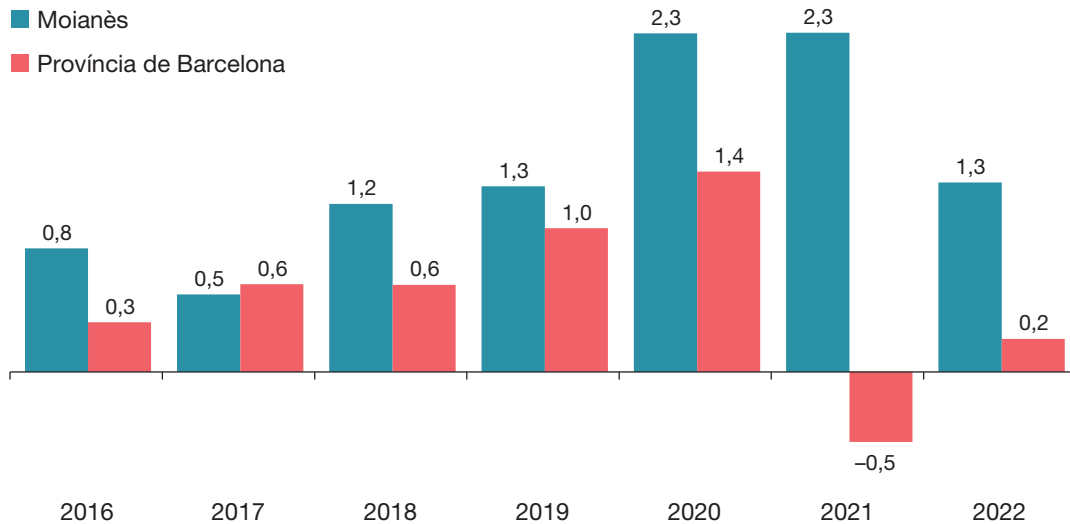
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2022

La comarca del Moianès, creada l'any 2015, té una superfície de 337,9 km² i representa el 4,4 % de la superfície de la demarcació. Està formada per deu municipis amb una superfície mitjana de 33,8 km², una xifra significativament més gran que la mitjana provincial. Moia n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2016-2022 (en percentatge)

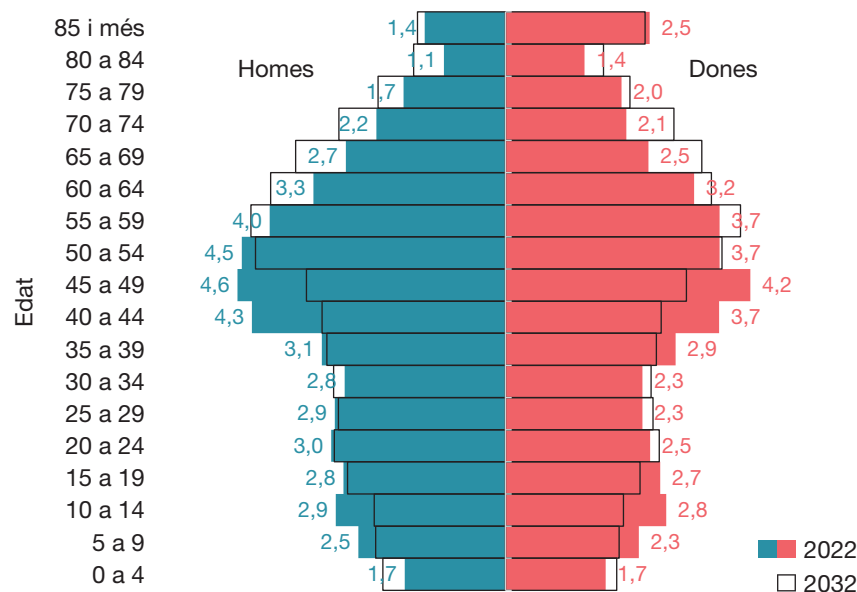

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

La comarca del Moianès registra un creixement continuat des de la seva creació (vegeu el gràfic 1) i l'any 2022 assolix els 14.428 habitants, l'1,3 % més que un any abans, el segon creixement més intens d'entre les comarques barcelonines després del Garraf. Per grans grups d'edat, registra un descens moderat de la població jove menor de 16 anys (-0,7 %), però el segon creixement més destacat de població de 16 a 64 anys (1,6 %). La població major de 64 anys continua creixent (1,8 %). La població amb nacionalitat espanyola puja l'1,2 %, mentre que l'estrangera ho fa el 2,7 %, especialment la població amb nacionalitat marroquina (23,0 %) i argentina (60,9 %). Set dels deu

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Moianès 2022-2032 (en percentatge)

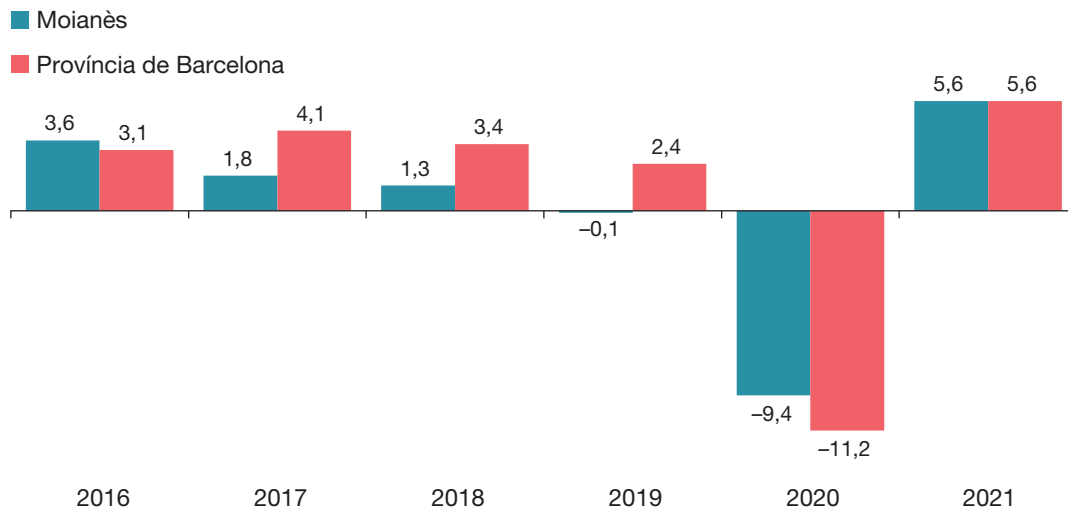

El Moianès continua registrant un important dinamisme en relació a la població, amb el segon creixement més destacat entre les comarques barcelonines el darrer any 2022, gràcies a un increment de la població gran i adulta, i un moderat descens de la població jove.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2022

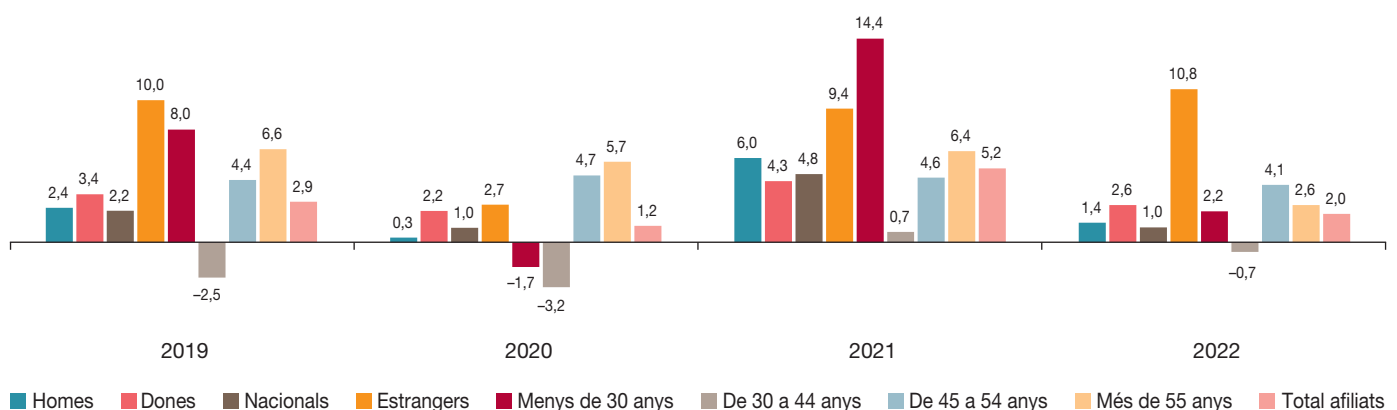
El Moianès modera el seu creixement en nombre d'ocupats respecte a l'any anterior, però destaca el creixement entre la població amb nacionalitat estrangera (10,8 %).

municipis de la comarca guanyen població, encapçalats per Monistrol de Calders (26), Calders (38) i Moià (74). Els altres tres municipis perden població, especialment a l'Estany (-17).

L'increment del VAB a la comarca l'any 2021 ha estat idèntic al de la província, del 5,6 % (vegeu el gràfic 3), segons l'Anuari econòmic comarcal 2022, de BBVA. Mentre que l'ocupació registrada de la població resident (vegeu gràfic 4) experimenta un augment del 2,0 %, menor al creixement que es dona al conjunt de la demarcació (2,6 %). Cal destacar que l'increment entre les persones amb nacionalitat estrangera ha estat del 10,8 %. Per grups d'edat, el major creixement es dona entre les persones de 45 i 54 anys (4,1 %), mentre que el de 30 a 44 anys és l'únic que descendeix (-0,7 %). La comarca finalitza l'any 2022 amb un total de 6.635 persones ocupades, 131 més que l'any 2021.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Moianès (en percentatge)

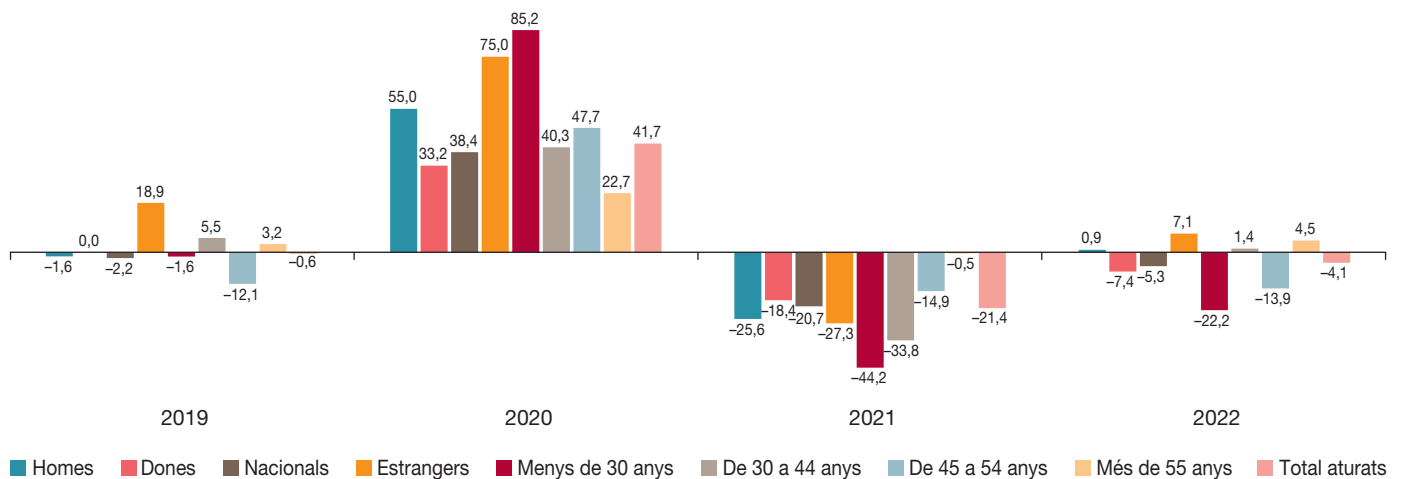
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat a la comarca del Moianès (vegeu el gràfic 5) ha experimentat una evolució positiva l'any 2022, i finalitza amb un total de 520 persones aturades, 22 menys que l'any 2021, que representa una variació del -4,1 %, molt similar a l'evolució del conjunt de la província (-4,3 %). La taxa d'atur també es redueix i se situa en el 7,3 %, i torna a ser la comarca barcelonina amb una taxa més baixa després del Lluçanès, dos punts percentuals per sota de la taxa provincial (9,3 %).

Per sexe, l'atur de les dones cau el -7,4 %, però el dels homes presenta el comportament contrari, i creix sensiblement (0,9 %). L'atur nacional cau un -5,3 %, mentre que els aturats estrangers experimenten un considerable augment, concretament del 7,1 %. Segons l'edat, hi ha un comportament diferenciat. L'atur es redueix de forma intensa entre els joves menors de 30 anys (-22,2 %) i entre les persones de 45 a 54 anys (-13,9 %), però augmenta entre els 30 i 44 anys (1,4 %), i sobretot entre la població de 55 anys i més (4,5 %). Per sectors d'activitat econòmica, l'atur baixa en tots els sectors, especialment als serveis, que és el sector més important a la comarca (-17). Tan sols augmenta l'atur mínimament entre les persones sense ocupació anterior.

Gràfic 5

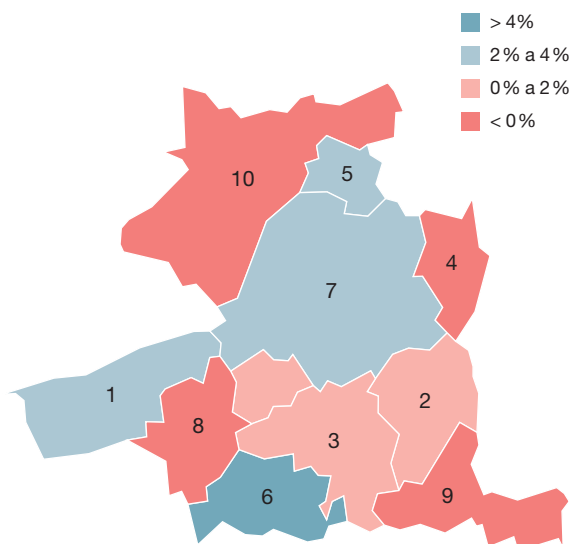
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Moianès (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Moianès, 2022 (en percentatge)

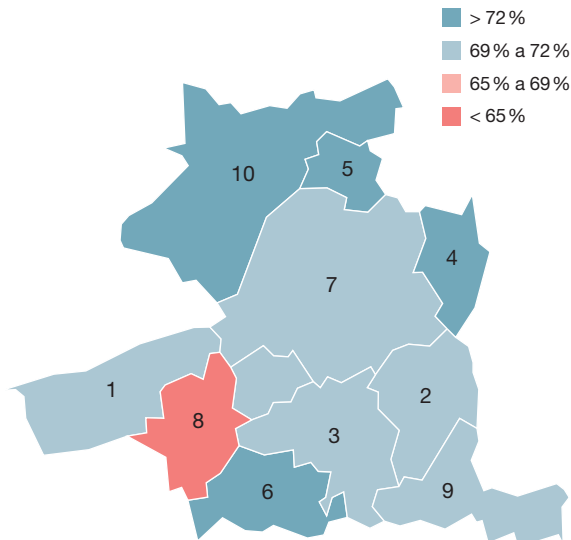

L'atur registrat continua a la baixa i la seva incidència és la més baixa d'entre totes les comarques barcelonines, amb una taxa d'atur del 7,3 %.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Moianès, 2022

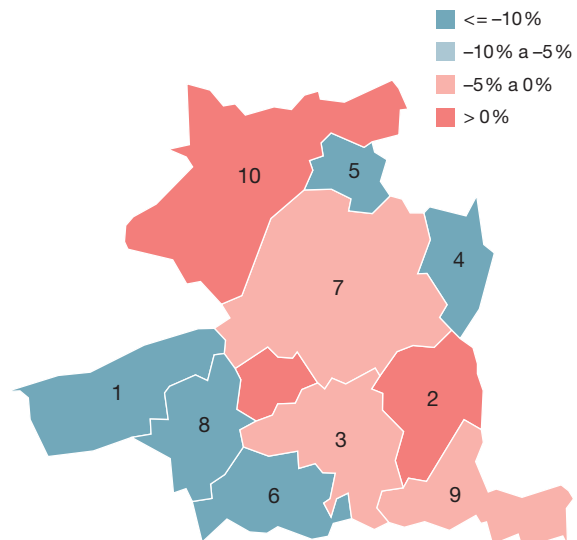
(en percentatge)

Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Moianès, 2022

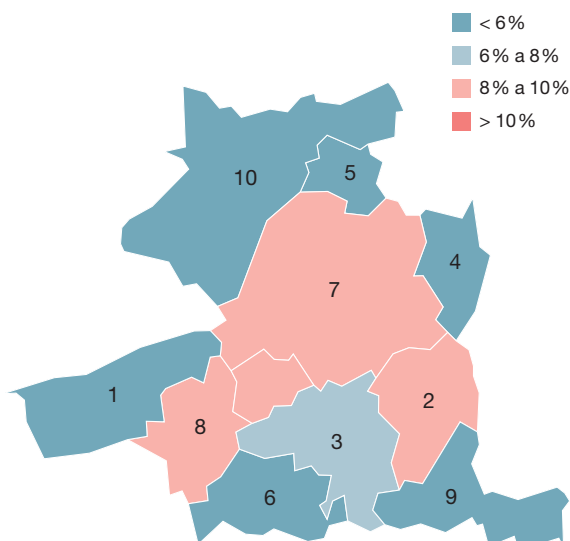
(en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Moianès, 2022

(en percentatge)

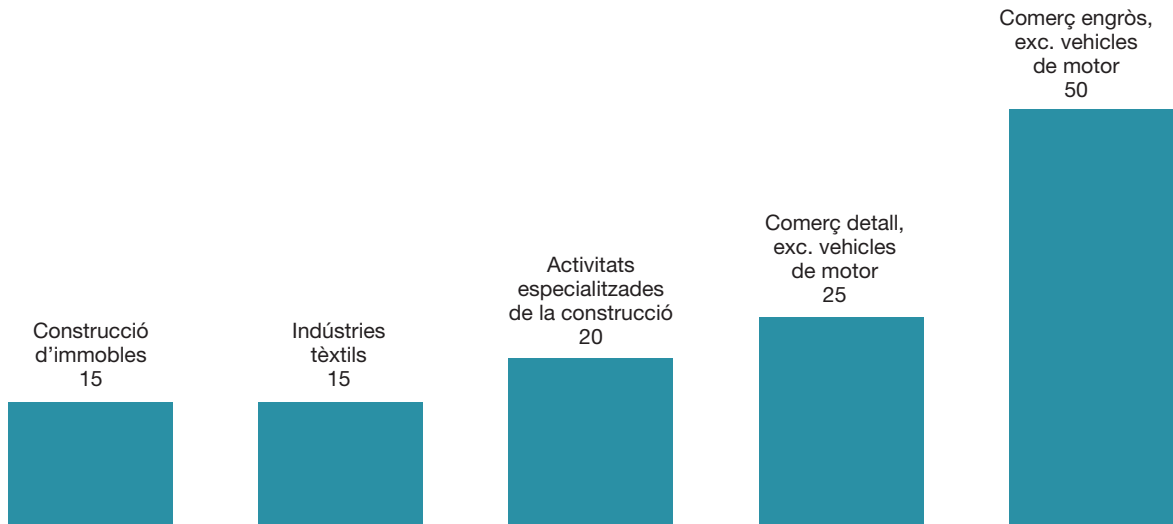

6 dels 10 municipis creixen en nombre de persones ocupades residents, i 7 municipis presenten una taxa d'ocupació superior al 70%. L'atur baixa també a 6 municipis. Els 10 municipis que conformen la comarca tenen una taxa d'atur inferior al 10%.

- 1 Calders
- 2 Castellcir
- 3 Castellterçol
- 4 Collsuspina
- 5 Estany (L')
- 6 Granera
- 7 Moià
- 8 Monistrol de Calders
- 9 Sant Quirze Safaja
- 10 Santa Maria d'Olío

Gràfic 6

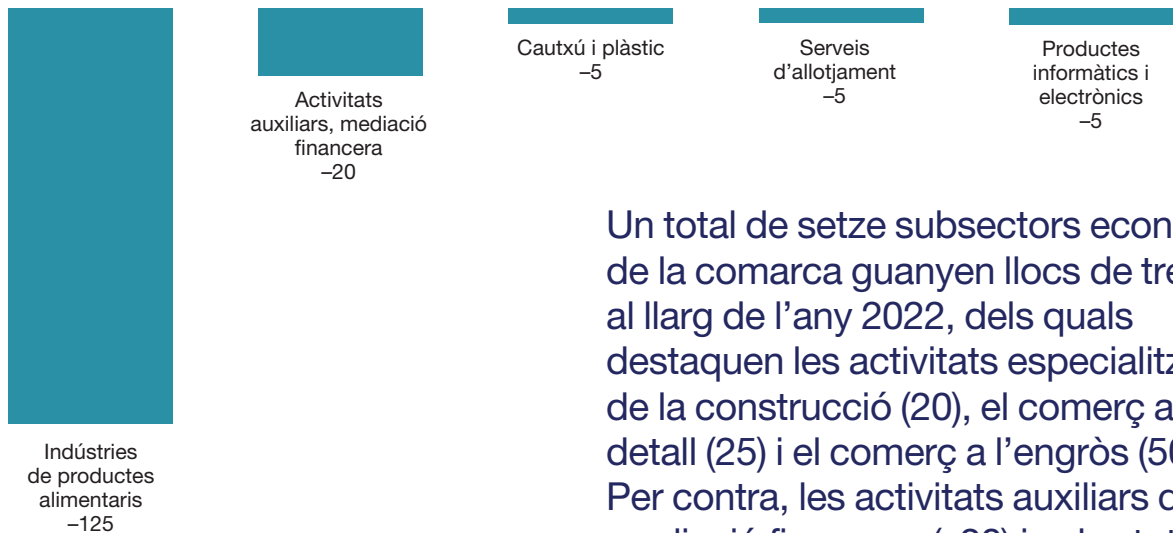
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Moianès, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Moianès, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

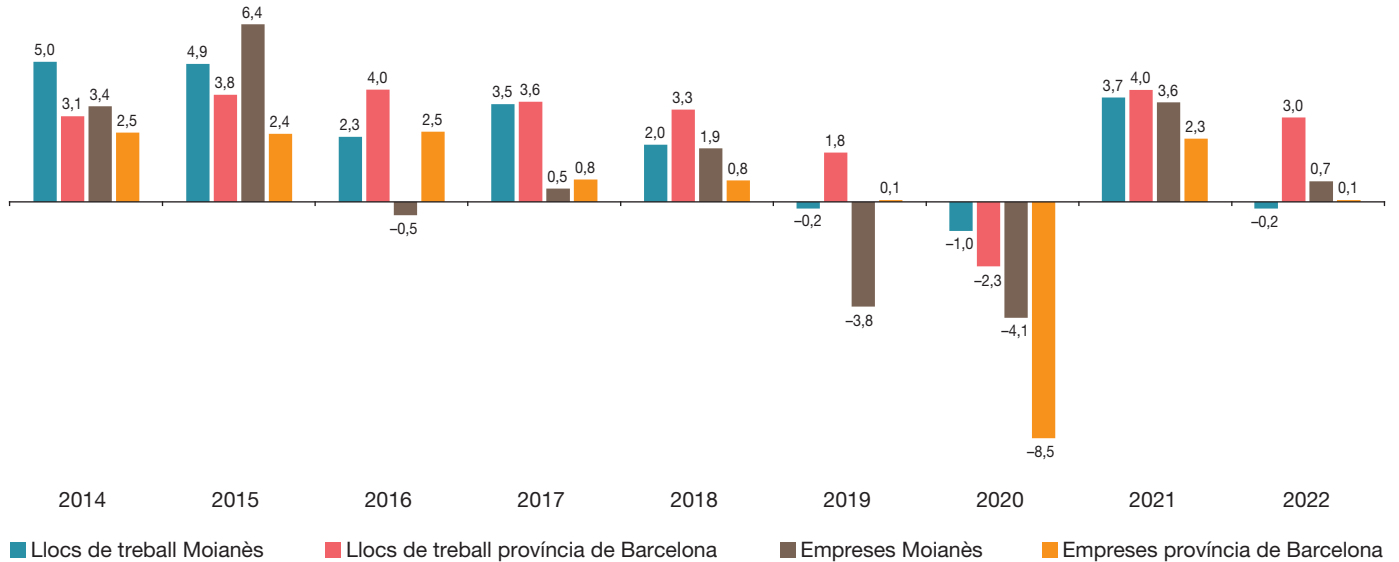
Un total de setze subsectors econòmics de la comarca guanyen llocs de treball al llarg de l'any 2022, dels quals destaquen les activitats especialitzades de la construcció (20), el comerç al detall (25) i el comerç a l'engròs (50). Per contra, les activitats auxiliars de mediació financera (-20) i sobretot la indústria de productes alimentaris (-125) destaquen d'entre les que baixen.

Sobre el nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), el Moianès esdevé una de les úniques dues comarques on cau el seu nombre l'any 2022. L'any tanca amb 4.155 llocs de treball, 10 menys que un any enrere, que suposa un decreixement del -0,2 %, contraposat a l'increment experimentat al conjunt de la província (3,0 %). Mentre que els llocs de treball de la modalitat autònoma s'han estancat (0,0 %), la modalitat de treball assalariat és la que concentra la pèrdua de llocs de treball (-0,3 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

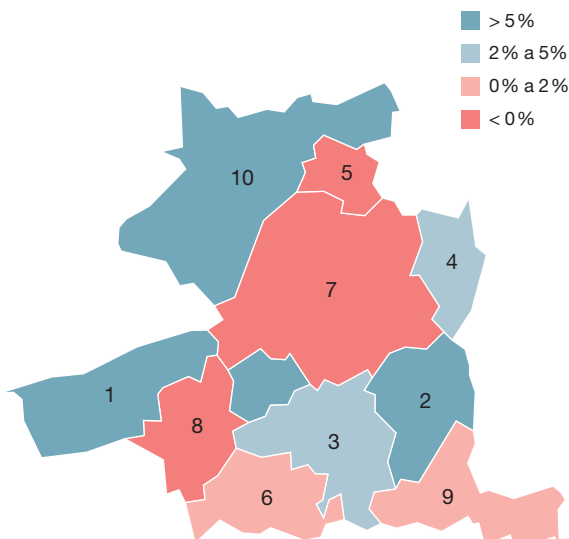
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha resultat positiva en cinc dels deu municipis de la comarca, entre els quals destaquen Santa Maria d'Oló (5,8 %), Calders (7,3 %) i Castellcir (12,5 %). En termes absoluts, els majors increments s'han donat a Castellterçol (40) i Castellcir (40). Per contra, tres municipis registren descensos, concretament Monistrol de Calders (-4,2 %), l'Estany (-5,3 %) i Moià (-5,9 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Moianès, 2022 (en percentatge)

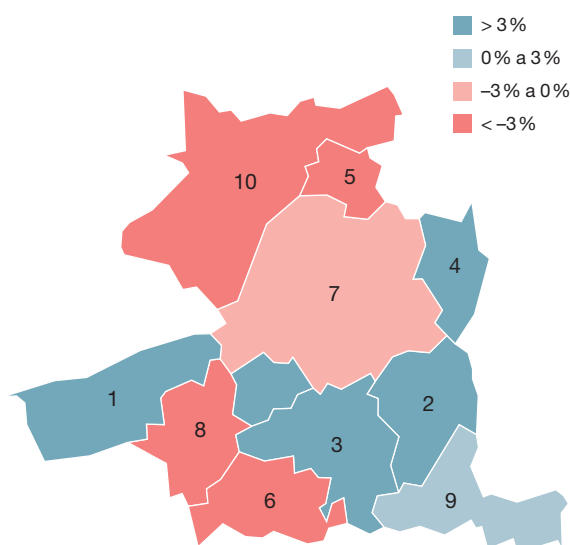
Els llocs de treball a la comarca han disminuït el -0,2 % al llarg de l'any 2022 (-0,3 % assalariats i 0,0 % autònoms). El nombre d'empreses, en canvi, creix el 0,7 %.

A diferència dels llocs de treball, el **nombre d'empreses** (comptes de cotització) ha registrat una variació interanual positiva del 0,7 % (3), la segona més elevada d'entre totes les comarques barcelonines, i per sobre del sensible increment del conjunt de la província (0,1 %). En acabar l'any 2022 s'hi localitzen 410 empreses. Per subsectors, els guanys més importants els trobem en l'agricultura, la ramaderia i caça (5), i les activitats especialitzades de la construcció (6), mentre que el subsector que més empreses perd és el de l'educació (-2).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades.

Moianès, 2022 (en percentatge)

4 municipis de la comarca creixen en nombre d'empreses, de manera destacada Calders (4) i Castellterçol (6). En canvi, 5 municipis perden empreses, d'entre els quals sobresurt Moià (-4).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el teixit empresarial del Moianès consta de 199 empreses que generen un volum de negoci consolidat de 315 milions d'euros. És la comarca amb la major concentració sectorial de la província, això queda explicat per la importància de la indústria de productes alimentaris i begudes. Aquest sector genera un volum de negoci de 192 milions d'euros que representa el 61,0 % de la facturació comarcal.

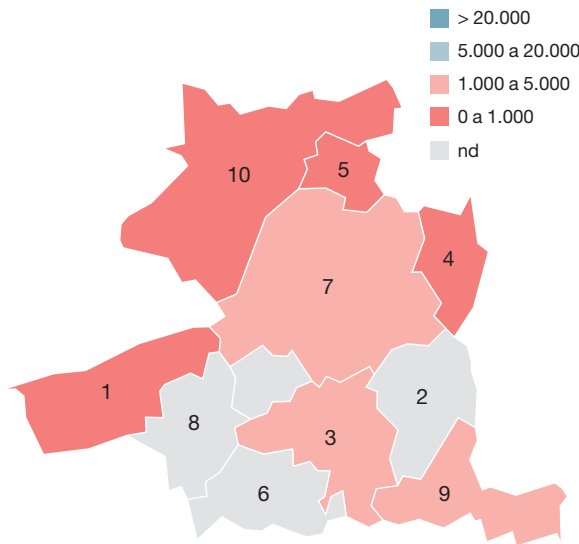
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació, al Moianès, es va manifestar en sentit contrari al de la major part de les comarques. Del 2019 al 2020 la facturació va augmentar un 0,8 % mentre que al conjunt de la demarcació de Barcelona es va reduir un 11,0 %. El 2021 la facturació s'ha incrementat un 3,1 %, augment molt inferior al registrat en el conjunt de les comarques de Barcelona (13,3 %).

El nombre de **prestacions per desocupació** se situa en 356 en tancar l'any 2022, que són 4 més que la xifra registrada un any abans. La taxa de cobertura sobre la població aturada registrada se situa en el 70,4 %, lleugerament per sobre de la del conjunt de la província (69,0 %). El major nombre de prestacions i la reducció de l'atur registrat ha fet que la taxa de cobertura s'elevi 3,8 punts respecte al mateix període de l'any 2021.

En relació als **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2022, el seu nombre s'ha situat en 2.932, que són 397 contractes més que l'any 2021 (15,7 %), esdevenint la comarca barcelonina amb un creixement més intens, significativament per sobre del conjunt de la província (4,5 %). L'increment ha estat extensiu a tots els grans sectors econòmics. La contractació indefinida ha crescut el 164,4 % i la contractació temporal ha caigut el -20,9 %, explicat pels canvis introduïts per la darrera reforma laboral.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Moianès, 2022* (en euros)

* Inclou el 2n semestre de 2021 i el primer semestre de 2022, que correspon al 4t trimestre del 2021 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2022.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

A la comarca del Moianès, l'oferta de places en **allotjaments turístics** es manté pràcticament estable en comparació al 2021. L'oferta de places en habitatges d'ús turístic registra un augment una mica més significatiu, un 13 % (22 places noves), i ja representa un 20 % del total de places ofertes a la comarca.

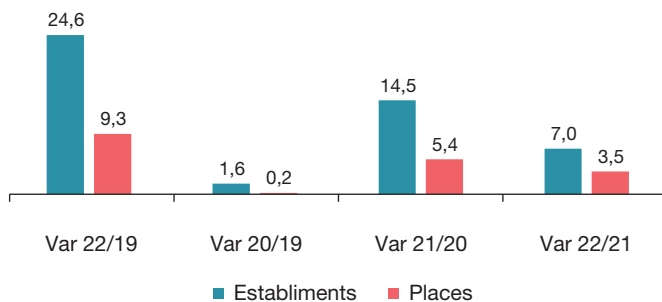
Aquest 2022 el Moianès supera les xifres d'abans de la pandèmia en establiments hotelers i turisme rural, tant en nombre de viatgers com de pernотacions. Les xifres obtenen valors de creixement del 92 % i el 33 %, respectivament, en relació al 2021.

El Moianès ha recaptat 11.891 euros d'impost sobre les estades en establiments turístics, un 83 % més que el 2021, i gairebé igualant la xifra del 2019 (-0,4 %).

L'oferta d'allotjament de la comarca ja supera les 1.000 places degut a l'increment de places d'HUT.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

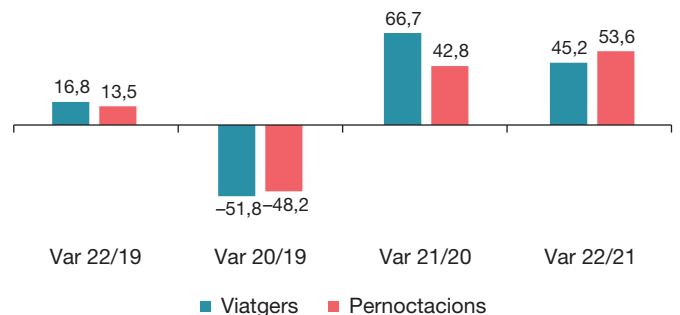

* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

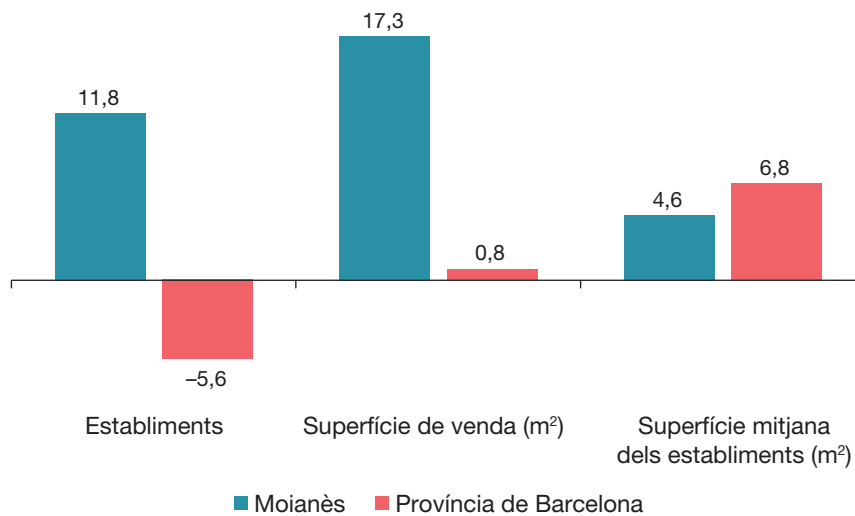

* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2021 hi havia un total de 170 establiments comercials a la comarca que ocupaven una superfície de venda de 15.522 m². Això suposa un augment respecte a l'any 2019 d'un 11,8 % en el nombre d'establiments, l'increment més destacat entre totes les comarques barcelonines, i d'un 17,3 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és d'11,94 establiments per cada 1.000 habitants, 8 dècimes més que l'any 2019, i 1.090 m² per cada 1.000 habitants, un 12,1 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 91 m², 4 m² més que el 2019, un augment d'un 4,6 %, per sota del conjunt de la demarcació (6,8 %).

En l'Enquesta d'hàbits de consum i compra a la comarca 2019, pel que fa a l'índex d'atracció i pèrdues, s'observa una pèrdua significativa de retenció de compra per a l'alimentació quotidiana (61,1 %), especialment per a la resta d'alimentació i la categoria d'altres productes quotidians no alimentaris. Pel que fa als productes no quotidians, el Moianès presenta una situació especial, donat que cap dels responsables de compra que han sigut entrevistats han realitzat la despesa al comerç del seu municipi de residència (per a equipament de la persona i de la llar) i totes elles han fet la compra fora de la comarca. Respecte al percentatge de compra per Internet, s'observen uns índexs molt similars a la resta de les comarques.

És de les poques comarques on creix el nombre d'establiments i la superfície de venda, però la valoració de l'oferta comercial és la més baixa d'entre totes les comarques (6,24).

Al Moianès ens cuidem. Dinamització i consolidació del sector de serveis a les persones

Judit Sala Carbonès i Roser Galí Izard, Consell Comarcal del Moianès

Contextualització

El projecte «Al Moianès ens cuidem - Dinamització i consolidació del sector serveis a les persones», té més de 10 anys de trajectòria a la comarca del Moianès, dissenyant i desplegant actuacions transversals per a la dinamització socioeconòmica d'un dels sectors emergents del Moianès, el sector de les cures i de serveis a les persones.

El projecte té com a objectiu la transformació del sector dels serveis a les persones a partir del disseny d'activitats de regeneració econòmica, amb la creació de dispositius per a la professionalització, la creació de perfils professionals per donar resposta a les necessitats del mercat de treball, la creació de xarxes de cooperació entre els actors del sector i, des dels últims anys, s'ha incorporat dins l'objectiu la implementació del model innovador d'atenció centrada en la persona a tots els serveis del sector d'atenció a les persones de la comarca.

Un objectiu que garanteix uns serveis públics de qualitat, eficients i eficaços, millora la qualitat de vida de les persones i l'activitat dels sectors productius estratègics generadors d'ocupació del territori, i possibilita la inserció sociolaboral de les persones més desfavorides.

La Llei 39/2006, coneguda com la Llei de dependència, va crear i regular el sistema de cures per a les persones mancades d'autonomia, una modernització del sistema de protecció social que actualitzava la normativa per posar al dia les institucions que cuiden les persones més fràgils. Dos anys més tard, es van aprovar els criteris professionals per garantir la qualitat dels centres i serveis regulats per la llei: així, els/les treballadors/es amb funcions de cuidadores, gerocultors/es i categories similars que no tinguessin titulació, haurien d'acreditar-se o fer la formació professional corresponent; a partir de l'1 de gener de 2016, els professionals de nova incorporació ja haurien de tenir la titulació requerida.

Va ser l'any 2013 que el consorci va iniciar un treball de prospecció del sector amb l'objectiu de dissenyar recursos i línies d'actuació estratègiques per donar resposta a la necessitat d'acreditació de les competències i a les necessitats formatives i d'ocupació. Tots aquests anys i fins a l'actualitat, el projecte #AlMoianèsEnsCuidem s'ha consolidat desplegant una estratègia transversal tenint en compte les persones, les empreses i els serveis públics de serveis a les persones.

El Moianès, amb set residències per a persones grans i un centre per a persones amb discapacitat, tenia en aquell moment 181 treballadors/es amb funcions de gerocultor/a, 71 dels quals sense la titulació oficial. Per tant, un cop l'administració va aclarir com es faria l'acreditació, el 2013, el consorci va prendre la iniciativa per acreditar aquells/es treballadors/es i en paral·lel dissenyar altres actuacions de cooperació amb el sector dels serveis a les persones.

Arrel de la col·laboració en l'acreditació de competències, es va constituir una Taula de cooperació amb els agents i el sector serveis a les persones i es va establir un full de ruta per als anys següents amb l'objectiu d'oferir serveis i actuacions que fomentessin la professionalització i acompanyament a la innovació, establir mecanismes de treball en xarxa, identificar nous perfils professionals i definir una estratègia a mitjà i llarg termini per al sector.

Calia poder oferir la formació oficial al territori (encara no comarca), per això es van iniciar dos processos en paral·lel. D'una banda, aconseguir impartir en el centre educatiu de secundària de referència (l'Institut Moianès) el cicle formatiu de grau mitjà d'atenció a les persones en situació de

dependència, gràcies a l'excepció feta per a territoris de baixa densitat de població: el conveni es va signar el 2015 i continua vigent. D'altra banda, es va iniciar l'homologació dels espais del mateix institut per oferir el certificats de professionalitat de l'àmbit; tràmit que ha culminat aquest 2023 per mitjà d'una nova normativa estatal.

Així, el 2016, el consorci, entre els programes formatius propis, el programa Acredita't, les proves d'accés al Grau Mitjà i el cicle formatiu (en algun cas estudiat en paral·lel), havia aconseguit que 70 de les 71 treballadores sense titulació requerida per normativa, l'haguessin adquirit i s'oferís al Moianès formació reglada en l'àmbit de la dependència.

A partir de 2017, el consorci s'integra en el nou consell comarcal i adquireix competències en l'àmbit dels serveis socials i l'educació, i s'obren més portes al projecte amb la identificació de nous serveis i perfils professionals: el servei d'atenció domiciliària, l'atenció a la dependència, l'atenció a la infància i a l'adolescència.

Actualment, el sector de les cures està vivint una transformació de creixement i de reformulació dels serveis degut principalment al desplegament de les competències comarcals vinculades al sector dels serveis a les persones, i per les conseqüències de la pandèmia covid-19 viscudes en el sector, principalment a les residències de gent gran, ja que ha reactivat la necessitat de definir mesures per reconvertir el sector i adaptar-lo a les noves necessitats, ja sigui per les persones ateses com per la situació conjuntural (manca de professionals qualificats, dificultats per cobrir els llocs de treball, creixement de noves demandes i necessitats...).

Tres línies estratègiques amb perspectiva transversal

El projecte #AIMoianèsEnsCuidem s'estructura en tres línies estratègiques que s'han definit des d'una perspectiva transversal entre totes les àrees del consell i del consorci: atenció a persones, educació, migracions i promoció econòmica, ocupació i formació.

Ocupació i professionalització

Actuacions que fomentin la professionalització i la creació de perfils professionals. Identificar persones en situació d'atur amb una motivació per reconvertir els seu projecte professional cap a un nou sector econòmic a través d'itineraris d'inserció a les professions de les cures, i oferir actuacions de capacitació de les competències transversals i tècniques de les fitxes de professions identificades (15 professions).

Xarxa #AIMoianèsEnsCuidem, cooperació entre el sector públic i el privat

Un espai de treball i de cooperació entre els actors per a la consolidació del sector. Un espai per definir el full de ruta per atendre les necessitats conjunturals i per potenciar la transformació del sector dels serveis a les persones.

Aquest espai permet atendre des de la urgència de persones amb dependència sobrevinguda, a la recerca, la formació, l'acreditació de competències de treballadors, l'assessorament per processos i atendre altres necessitats a demanda.

Model d'atenció centrada en la persona

Dissenyar i implementar el model innovador d'atenció centrada en la persona —mitjançant una nova organització dels serveis prestats pels agents que intervenen en el territori—, permetria una millor i més àmplia prestació de serveis públics amb una visió integrada i transversal, que respondria als nous reptes que planteja la situació econòmica, ocupacional i social actual amb l'objectiu de garantir uns serveis públics de qualitat, eficients i eficaços, millorar la qualitat de vida de les persones, crear i mantenir ocupació de qualitat, millorar l'activitat dels sectors productius estratègics generadors d'ocupació dels territoris i possibilitar la inserció sociolaboral de les persones més desfavorides.

Conclusions

#AIMoianèsEnsCuidem és un paraigua obert sota el qual s'aixopluguen totes aquelles actuacions i activitats en relació amb el sector de la cura a les persones. Qualsevol de les persones tècniques del consell, el consorci, l'ajuntament o del sector pot detectar una esclatxa d'oportunitat on fer una actuació interessant que ajudi a pal·liar una necessitat, resoldre una mancança o innovar en l'atenció. Pot proposar-ho i es planificarà una actuació o activitat per donar-hi resposta.

El projecte té visió estratègica pensant en la nova realitat social, a mitjà i llarg termini, i ha de planificar les accions que duguin a un bon equilibri. El creixement poblacional de la comarca comporta una creixent necessitat de serveis de conciliació i escolarització, lleure i extraescolars per part de la infància i adolescència, i pel que fa a les persones grans, cal seguir fomentant l'envelliment actiu i comunitari, i seguir l'evolució dels serveis a domicili en creixement continu, i l'adaptació de les residències a les noves demandes de la nova generació de persones grans. Es tenen identificats nous llocs de treball, es vol continuar oferint acompanyaments i formació per treballar les competències transversals i tècniques del sector, i fomentar el treball en xarxa i la cooperació entre el sector públic i privat.